

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА за предмет Ликовна култура за I–IV разред

1. Опште одредбе

Оцењивање у предмету Ликовна култура заснива се на праћењу:

- остварености исхода учења;
- нивоа развијености знања, вештина, способности и ставова;
- квалитета ликовног изражавања и визуелне комуникације;
- разумевања ликовног језика, уметничких појава и културног контекста;
- степена самосталности, креативности, ангажовања и напредовања ученика.

У предмету Ликовна култура ученик се не оцењује само на основу „талента“, већ пре свега на основу:

- разумевања задатка,
- примене ликовних елемената и принципа,
- процеса рада,
- уложеног труда,
- самосталности,
- уредности,
- способности анализе и образлагања сопственог и туђег рада,
- континуитета у раду и напредовања у односу на почетни ниво.

Оцењивање је формативно и сумативно, а наставник је дужан да користи јасне, унапред познате критеријуме и да прати оствареност исхода, напредовање и ангажовање ученика.

2. Циљ оцењивања у предмету Ликовна култура

Циљ оцењивања је да се утврди у којој мери ученик:

- опажа, разуме и користи ликовни језик;
- примењује ликовне елементе и принципе композиције;
- развија визуелно мишљење, креативност и естетски суд;
- познаје основне уметничке правце, ауторе, дела и културни контекст;
- користи различите технике, материјале и поступке;
- анализира, тумачи и вреднује визуелне садржаје;
- развија одговоран однос према раду, материјалу, простору и културном наслеђу.

3. Елементи оцењивања

Оцена из предмета Ликовна култура формира се на основу следећих елемената:

3.1. Ликовно практичан рад

Прати се:

- разумевање и поштовање постављеног задатка;
- примена ликовних елемената: линија, облик, боја, површина, светло-тамно, текстура, простор, ритам, композиција;
- избор и употреба материјала, алата и технике;
- оригиналност решења;
- визуелна организованост рада;
- довршеност, уредност и техничка реализованост рада.

3.2. Теоријска знања и разумевање

Прати се:

- познавање основних појмова из ликовне културе;
- разумевање ликовног језика;
- познавање уметничких праваца, стилова, аутора и дела;
- разумевање везе између уметности, друштва, културе и историјског контекста.

3.3. Анализа, тумачење и вредновање

Прати се:

- способност посматрања и уочавања ликовних вредности;
- анализа композиције, боје, форме, садржаја и поруке;
- аргументовано изношење мишљења;
- способност поређења и критичког осврта.

3.4. Ангажовање и однос према раду

Прати се:

- редовност доношења прибора и материјала;
- активност на часу;
- одговорност и дисциплина у раду;
- поштовање рокова;
- сарадња у пару и групи;
- спремност на корекцију и унапређивање рада;
- видљив напредак у односу на претходни период

4. Начини провере постигнућа

Постигнућа ученика могу се проверавати кроз:

- ликовне радове на часу;
- домаће ликовне задатке;
- скице, студије и визуелне белешке;
- усмено излагање;
- кратке писмене провере;
- анализу уметничког дела;
- презентације;
- пројектне и истраживачке задатке;
- рад у пару и групи;
- портфолио ученика;
- разговор о процесу рада и самовредновање.

Разноврсност начина провере је у складу са правилником, који предвиђа да оцењивање буде континуирано, валидно и засновано на више различитих извора података о постигнућу ученика.

5. Општи критеријуми бројчаног оцењивања

Оцена 5 – одличан

Ученик:

- у потпуности разуме постављени ликовни задатак и самостално га реализује;
- врло успешно примењује ликовне елементе и принципе композиције;
- креативно, оригинално и промишљено приступа решењу;
- сигурно користи технике, материјале и поступке;
- анализира и тумачи уметничка дела уз правилну употребу појмова;
- аргументовано износи мишљење о сопственом и туђем раду;
- показује висок степен самосталности, ангажовања, уредности и одговорности;
- континуирано напредује и прихвата сугестије.

Оцена 4 – врло добар

Ученик:

- добро разуме задатак и углавном самостално га реализује;
- правилно примењује већину ликовних елемената и принципа;
- показује креативност и добро техничко извођење;
- уме да анализира основне ликовне вредности;
- углавном тачно користи стручне појмове;
- одговоран је у раду и редовно извршава обавезе.

Оцена 3 – добар

Ученик:

- разуме основни смисао задатка и реализује га уз мања одступања;
- примењује основне ликовне елементе у познатим ситуацијама;
- показује задовољавајући ниво техничке изведбе;
- познаје основне појмове и делимично их правилно користи;
- уме да једноставно објашњење свог рада;
- показује основни ниво самосталности и ангажовања.

Оцена 2 – довољан

Ученик:

- препознаје основне захтеве задатка, али га реализује уз већу подршку;
- користи основне ликовне елементе на једноставном нивоу;
- показује минимум знања о појмовима, техникама и делима;
- рад је делимично довршен или технички слаб, али показује основно разумевање;
- уз подстицај учествује у раду и достиже минимум исхода.

Оцена 1 – недовољан

Ученик:

- не разуме основни задатак ни уз подршку;
- не показује минимум знања и вештина;
- не примењује основне ликовне елементе и поступке;
- не извршава задатке и не показује минимум ангажовања потребан за достизање исхода.

Ова логика је усклађена са правилником, који за средњу школу везује оцену за степен остварености исхода, примену знања, самосталност, ангажовање и напредовање ученика.

6. Исходи и постигнућа по разредима

I разред

Исходи

На крају првог разреда ученик треба да:

- препознаје и именује основне елементе ликовног језика;
- уочава разлику између облика, боје, линије, површине, текстуре и простора;
- примењује једноставне ликовне поступке у практичном раду;
- користи основне цртачке, сликарске и комбиноване технике;
- описује основне визуелне карактеристике уметничког дела;
- развија навику уредног, одговорног и континуираног рада.

Постигнућа

Оцена 5: ученик самостално и креативно користи основне елементе ликовног језика, успешно решава задатак и јасно образлаже свој поступак.

Оцена 4: ученик правилно и углавном самостално примењује основне елементе и технике, уз добро разумевање задатка.

Оцена 3: ученик разуме основне појмове и задатак реализује на задовољавајућем нивоу.

Оцена 2: ученик препознаје основне елементе и уз подршку реализује једноставан рад.

Оцена 1: ученик не достиже основни ниво разумевања и примене.

II разред

Исходи

На крају другог разреда ученик треба да:

- повезује ликовне елементе и принципе композиције;
- уочава однос дела и целине у визуелном решењу;
- користи различите материјале и технике у складу са задатком;
- анализира једноставнија уметничка дела по форми, боји, композицији и изразу;
- препознаје поједине стилске и историјске особености уметничких дела;
- показује већу самосталност у ликовном изражавању.

Постигнућа

Оцена 5: ученик самостално и веома успешно повезује композиционе принципе, технику и идеју рада; анализира дело сигурно и аргументовано.

Оцена 4: ученик правилно примењује композиционе односе и успешно реализује рад са добрим степеном самосталности.

Оцена 3: ученик разуме и користи основне односе у композицији и остварује задатак у познатом контексту.

Оцена 2: ученик показује минимум разумевања композиције и технике, уз већу подршку наставника.

Оцена 1: ученик не успева да примени ни основне захтеве задатка.

III разред

Исходи

На крају трећег разреда ученик треба да:

- самостално осмишљава визуелно решење у складу са темом;
- користи ликовни језик као средство комуникације идеје, поруке и става;
- анализира и пореди уметничка дела различитих епоха, стилова и аутора;
- користи стручну терминологију у тумачењу визуелних садржаја;
- критички посматра визуелне појаве у савременој култури и медијима;
- одговорно приступа индивидуалном и групном пројекту.

Постигнућа

Оцена 5: ученик креира зрело, оригинално и промишљено визуелно решење, повезује теорију и праксу и аргументовано вреднује радове.

Оцена 4: ученик врло добро осмишљава и реализује рад, правилно тумачи уметничка дела и користи појмове.

Оцена 3: ученик успешно решава задатке средњег нивоа сложености и даје основну анализу дела.

Оцена 2: ученик остварује само основни ниво практичног и теоријског постигнућа.

Оцена 1: ученик не достиже минимум исхода.

IV разред

Исходи

На крају четвртог разреда ученик треба да:

- синтетизује стечена знања о ликовном језику, техникама и уметничким појавама;
- самостално планира, реализује и представља ликовни или визуелни пројекат;
- критички тумачи уметничка дела, визуелне поруке и културне појаве;
- повезује уметност са историјским, друштвеним и савременим контекстом;
- аргументовано износи естетски и вредносни суд;
- примењује стечена знања у даљем школовању, културном животу и свакодневној визуелној комуникацији.

Постигнућа

Оцена 5: ученик показује висок степен интегрисаног знања, самосталности и креативности; пројектно и теоријски наступа зрело, аргументовано и прецизно.

Оцена 4: ученик врло добро систематизује и примењује знања, уз мања одступања у сложенијим анализама или реализацијама.

Оцена 3: ученик овладава суштином програмских садржаја и успешно их примењује у већини стандардних задатака.

Оцена 2: ученик достиже основни минимум знања, вештина и разумевања.

Оцена 1: ученик не достиже основни ниво исхода и постигнућа.

7. Посебни критеријуми за практичан ликовни рад

При вредновању практичног рада наставник нарочито узима у обзир:

7.1. Разумевање теме и задатка

- да ли је ученик разумео задатак;
- да ли је одговорио на тему;
- да ли је решење у складу са постављеним захтевом.

7.2. Примена ликовног језика

- употреба линије, облика, боје, светло-тамног, простора, ритма и композиције;
- усклађеност ликовних средстава са идејом рада.

7.3. Техничка реализација

- правилна употреба прибора и материјала;
- познавање технике;
- прецизност, уредност и довршеност.

7.4. Креативност и оригиналност

- самосталност у осмишљавању;
- лични приступ;
- визуелна уверљивост решења.

7.5. Однос према раду

- труд, истрајност и активност;
- радни процес, а не само коначан производ;
- прихватање сугестија и спремност на дораду.

8. Формативно праћење

У формативном праћењу наставник евидентира:

- активност ученика на часу;
- ангажовање у процесу рада;
- напредак у односу на претходни период;
- способност самосталног решавања проблема;
- способност анализе и самовредновања;
- одговорност у доношењу прибора, чувању материјала и поштовању правила рада.

Формативно праћење служи да ученик добије јасну повратну информацију шта ради добро, шта треба да поправи и на који начин може да напредује. То је директно у складу са важећим правилником о оцењивању.